

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félre 6 frt., negyedévre 3 frt.

Előfizetések és hirdetések díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizethetnek: a szerkesztőségnek, a kiadó-hivatalnak, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben

Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordai utca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: 6t hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségnek, a kiadó-hivatalnak, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasensteint és Vogelnél (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.

Nyitási óra 20 kr.

A „KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY“

1872 szeptember 1-jétől mindennap egész nagy iven jelenik meg; előfizetési díj: egész évre 12 frt., félre 6 frt., évnegyedre 3 frt. o. ért.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizető után tisztelet-példánnyal szolgálunk.

Egy hajszálon függ Magyarország jövő sorsa!

(K. N. G.) A ki a királyföldi egyetemnek 1861—4-ben viselt dolgaira visszaemlékezni tud, könnyen azt hihette, hogy az ó-szász urak javaslatai, melyekkel tervet adtak volt a magyar állam kétfelé osztására, az erdélyi részek nemzeti ségiterületekre darabolására, — melyekben kiczirkalmazták volt, hogyan lehetne a magyar korona hajdani peculiumából, a magyar királyság néhány törvényhatóságából szász határgrofságot alapítani ugyanakkor egész Magyarországot per n-szebeni universitás és Skuptsina a bécsi csonka reichsrathal elnyeletni, — hogy, mondjuk, ezekkel eljutottak a politikai humbug zenitjére; de ime még akkor sem érték volt el államalkotási fészkelődéseik teljes magaslátát, mert most újabb eredeti tervekkel és gondolatokkal állanak elő olyan formán, mint ha a magyar nemzetre reá akarnának jjesztetni, s ne hogy e bravour közepette ők maguk találjanak megriadni, a „jövő bátorságát“ emlegetik, kétszer is hangsúlyozzák.

A medgyesi confederatio gyümölcsei érne kezdenek, bár nem mondhatjuk, hogy édesek, mint az ideai bogátsi szőlő; savanyuak és keserűek lesznek azok, s úgy látszik, hogy a Cibin melletti hatalmasok nem sejtik, ki nek kell azokat majd elkölteni: feledik, hogy ott lakoznak a magyar királyság szélén, s oda álmódják magukat a diadalkos zorus német császár jogára alá. Pedig jó lenne valahára fölébredni; mert a velők egy területen lakó magyar és román polgártársak nem csak szaporodnak, műveltség és vagyonban gyarapodnak úgy, hogy maholnap az ők kezökben lesz az ipar és kereskedelem is nemcsak a gyönyörű Brassóban, hanem a hajdan erős Hermannstadtban is; ezt kellene ám megfontolnunk a számban fogyton-fogyó germán telepeseinek és azt, hogy nekik csak a magyar korona adhatott hajdan, és adhat ma is nyugodt oltalmat, s hogy Berlin még ez idő szerint is messze fekszik a Királyföldtől.

Ámde mire való lenne az okosság, a körültekintés! A szászok már sok millióra szaporodtak a magyar földön — úgy képzeletben; sokkal hatalmasabbak ők mintsem a magyar királyság ne tarthatná szerencséjének, ha vele bonis conditionibus pactalni hajlandó — különben menthetlenül végünk van, elvesztünk!

A hatalmas szászok nagytekintélyű hetilapja a „Sieb. d. Wblat“ így kiált fel:

„milenne Magyarországból német ipar német kereskedelem, német pénz, német irodalom, s veszély idejében német segélyre való kilátás nélkül?!”

Borzasztó! valóban borzasztó!! Lám, ha nem sikerül az ó-szászságot megengesztelnünk, egy szép reggelen arra ébredhetünk, hogy a Királyföld nagyhatalma, a 150 ezer léleknyi szászság elnyelte a magyar királyságot lakóinak millióival egyetemben.

Szörnyű sors! Hát azért kelle egy ezred éven át küzdenünk, áldoznunk a hazaszeretet tiszta oltárán, hogy ily rettenetes „véget érjen Szent István birodalma?“

A fél millió tatár pusztítását, a 150 éves török hódoltságot, a német kényuralom három

százados kísérleteit, cseleit, kínzásait, — ők ezeket mind kitarthattuk, kiépülhettük s végleg az orosz ár sem borított el; de mióta az ó-szászok izennek hadat nekünk a német jog, a német cultura, a német erő nevében, nincs menekvés, el kell vesznünk — menthetlenül.

Szegény Magyarország! Némelyek ezredéves fennállásod emlékére gondolkoznak és ime a sors párkája ott metszi ketté életfonaladat, hol azt nem is gondoltad! Megjártad.

De hát mivel vontuk magunkra a n-szebeniek és szörnyű haragját, melytől csak úgy menekülhetünk, ha megadjuk magunkat kegyelemre s egyenként átküzdöngünk az általuk felállítandó caudini — vagy is cibini igán!

Na ezt édes magyarom nem érdemelted! Hanem hát nincs egyéb hátra, add meg magad s indulj a „nagyecszimások“ után, ha csak jövődet egyetlen koczkán eljátszani nem akarod; ha szelid leszesz mint a bárány, a kést talán még meg is nyalhatod — különben ezer menykő!

Nó de térjünk magunkhoz, nézzük meg legalább azt a temetőt, hol a magyar nemzet fejéjé fog majd felállíthatni.

E veszedelemnek te vagy az oka magyar komány!

Miért nem hallgattad meg az „illetőket“? Miért érintkeztél a felséges egyetemmel csak „kormányképviselő“ (értsd a király által ki-nevezett Comest) által? Miért kértél csak vélemény az egyetemtől a Királyföld rendezésér, midőn kötelességed lesz vala saját nézeteidet az egyetem elébe terjesztetni, hogy ez bírálható, ítéltethető, határozható volna azok felett.

Mindezt az apostoli magyar király felelős kormányja elmulasztá; lelke rajta! De ez nem elég, mert ime nyakunkon a halálos veszedelem — neszét is hallani már!

A szász nemzet egybegyűlt a „Mediascher Tag“ ra s ott egyhangulag elhatározta, hogy tiszteletet szerez „a német nemzetiségnek a német jognak (Magyarországon!) a német culturának és német sajátságoknak!“

A nagylelkű ó-szászok még ugyan most is figyelmeztetnek, hogy „Magyarországnak csak Németországgal szövetségbe lehet jövője!“

Emlékeztetnek, hogy német fegyver mentett meg minket a töröktől, s hogy most is német szellem kel hogy számunkra Európában fenmaradási helyet biztosítson; hanem, fájdalom! e jó akarathoz hozzá töldják azt is, hogy ha nem bizonyítjuk be „tetteikkel, miszerint tiszteljük a német jogot és német culturát“, (szerintök ez a „historiai jog“ Magyarországon!) mely oly régi e földön, mint a magyar állam maga (az 1143—46-ik stb. jövevények szólnak így!) no akkor végünk van, kivált ha az egyetemből csak vagyonkezelő comissiotakarnánk csinálni — „a magyar állam halálosan lesz találva.“ S valóban „ázsiai viszonyok közé süllyedünk.“ Ugyan megjártuk!

A szászok még most készek segíteni rajtunk. Ne mulassza el a kormány e hatalmas

kezet megragadni; hozza helyre vétkes mulasztásait, — és a mi a legfőbb: mentse meg Magyarországot megnyervén az ó-szászok kegyelmét — a német jog nevében.

Pest, október 23.

A delegációk összeegyeztető bizottságának tegnap este tartott ülésében minden, a két delegáció határozataiban fennforgó különbözet iránt egyelőre jött létre, az osztrák delegáció azon határozatának kivételével, mely a hadi budget 18. cizme, „határvédelem“ rendes költségvetésében előforduló 311,000 frt kiadási többletetre vonatkozik, mely nem igazoltnak jelentetett ki, a hadügyministerium pedig utasított, hogy annak megtérítését a magyar kormánytól követelje.

A magyar delegáció egyik tagjának közvetítő indítványa, hogy ezen tétel a legközelebbi delegációig függőben hagyassék, nem fogadtatott el, mert nem létezik semmi ok, ezen elnapolásra, és az osztrák delegációnak a bizottsághoz tartozó tagjai nem éreznék magukat hivatva arra, hogy a teljes ülésben az összeegyeztető ülésben hozott határozat megváltoztatását ajánlják. Erre vonatkozólag a magyar delegációnak újabb nuntiumát várják. — Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága mai ülésében dr. Demel előadó jelentést tett az összeegyeztető bizottság tegnapi ülésében hozott határozatokról, melyek elfogadtattak. Csak a határvédelemre vonatkozólag még fenmaradt különbözetre nézve várnak még közvetítő indítványt a magyar delegáció részéről. A delegációk ülésszakának befejezése azonban ez által mindenesetre halasztást szenved.

A hadügyminister a magyar delegáció mai ülésében az önkéntesek ügyében hozzántéztelt interpellációra oly választ adott, melyből az következtethető, hogy az 1868. XL. t. cz.-nek az önkéntesi intézményre vonatkozó határozatai szigorubbra fognak megváltoztatni. A törvény ez intézmény felállítását által könnyebbé akarta tenni, a tanulól ifjúságnak a hadkötelezettséget, de egyszermind arról is kívánt gondoskodni, hogy a hadsereg a szükséges tisztekkel ellátassék.

Legújabb táviratok.

London, okt. 23. A „Daily News“ jelenti Odessából, hogy Kaukaszban összeesküvés fedeztetett fel; mint mondják, a kaukasi törzseknek tömegesen kelle vala fellázadniok. A főbb vezetők elfogadtak.

Gumbinen, okt. 23. Hivatalos jelentések szerint a cholera a Grodno melletti Bialstok orosz városban is kitört.

Az osztrák delegáció ülése

okt. 22-én déli 12 ó.

Elnök: Hopfen lovag.

Jegyzők: Kotz br., dr. Weigel.

A közös kormány részéről jelen vannak: Kuhn br. hadügyminiszter, Holczgethan b. pénzügyminiszter, Falke udv. tanácsos, Pöckh altengernagy.

A mult ülés jegyzőkönyve hitelesítettik.

Elnök bemutatja a magyar delegáció részéről időközben átküldött üzeneteket, melyek a budget-bizottsághoz utasítatnak.

Napirenden van a budget-bizottság jelentése az osztrák-magyar monarchia 1870. évi közös államháztartásának zárszámadása iránt.

Előadó dr. Brestel olvassa a jelentést, mely mind általánosságban, mind részleteiben minden vita nélkül elfogadtatik.

Következik a budget-bizottság jelentése vámilleték tárgyában.

Előadó: dr. Demel olvassa a jelentést, mely szerint a közös vámilleték 15,555,000 frt al a közös budgetbe felvételének. — Minden észrevétel nélkül elfogadtatik.

Következnek a budgetbizottság jelentése a magyar delegációnak üzenetei ügyében. — A jelentés szerint a két delegációnak a közös költség- és hadügyminiszterium, valamint a hadi és tengerészetre vonatkozólag hozott határozatai közt — a magyar delegáció 7 és (kiegénylítő) bizottsága s az osztrák delegáció budgetbizottsága közt létrejött megállapodás folytán — tökéletes összhang létezik.

Ezen jelentés szintén minden észrevétel nélkül elfogadtatik.

Elnök a holnap déli 12 órakor tartandó ülés napirendjére a budgetbizottság jelentését a magyar delegációnak a közös hadügyminiszterium költségvetésére vonatkozó üzenete iránt tüzi ki, mely az ülés 1 1/4 órákor szétoszlott.

A magyar delegáció ülése

okt. 22-én esti 4 órakor.

Elnök: Gr. Majláth Antal.

Jegyzők: Bujanovics, Széll.

A közös kormány részéről jelen vannak: Br Kuhn hadügyminiszter, Benedek tbk.

A mult ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesítettik.

Mesznik Viktor b. az ötös bizottság jelentését nyújtja be, mely szerint a bizottság többsége a delegáció eddigi tárgyalási módját fontartandónak véleményezi.

Szögyény László a maga és Eber Nándor nevében kisebbségi véleményt nyújt be. Hivakozik a delegáció ügyrendjére, mely szerint a delegáció a budget előleges tárgyalási módját minden delegáció elején belátása szerint megállapíthatja. Szólo szerint az eddigi tárgyalási mód helytelennek bizonyult be, főleg azért, mivel a közös budget tárgyalása egyöntetű eljárást követel, mi az eddigi albizottsági tárgyalásokkal nem éretelt el. Azért a kisebbségi vélemény oda irányul, hogy jövőre a delegáció a közös budget tárgyalására 21 tagu bizottságot küldjön ki, mely, ha szükségét látja, albizottságokra oszthatik, előadókat választhat; de a főkérdésekben együttesen tanácskozzék.

Mindkét jelentés tudomásul vétetik.

Haynald Lajos érsek benyújtja Becke b. volt közös pénzügyminiszter kérvényét nyugdíjazás iránt. — Ezen kérvény másodszori benyújtását folyamodó azzal indokolja, mivel az első ízben beadott kérvény nem volt helyesen fogalmazva.

A kérvény b. Sennyei Pál indítványára a közös miniszteriumhoz utasítatlik.

Következik a napirend első tárgya: a hadügyi albizottság jelentése a hadügyminiszter póthitelei iránt.

Bujanovics S. előadó olvassa a jelentést, mely szerint a bizottság a katonai papok és hivatalnokok pótlékfizetésére kért 154,223 frtnyi póthitelt megtagadtatni, ellenben a szerkesztési szerakhelyek építésére kért 235,000 frtnyi póthitelt megszavaztatni indítványozza. Ezen jelentés észrevétel nélkül elfogadtatik, szintugy a hadügyi albizottságnak a hadügyminiszterium budgetével kapcsolatos kérvényekre vonatkozó jelentése, mely szerint azok a hadügyminiszteriumhoz utasítatnak.

Következik a napirend második tárgya: a he- tes bizottság jelentése a két delegáció eltérő határozatai tárgyában. A jelentés szerint a két delegáció közt minden eltérésről nézve egyezség jött létre, minek folytán a két delegáció határozatai egymással teljesen összhangzanak.

A jelentés észrevétel nélkül elfogadtatik. Az ülés 5 órákor szétoszlott.

A „Kol. Közlöny“ eredeti távsürgönye.

Feladatott Pest okt. 25-én 10 óra — p.
Érk. Kolozsvárra okt. 25-én 10 ó. 24 p. d. e.

A kolozsvári egyetemhez a románnyelv tanárává Szilley neveztetett.

A delegációk befejezték működésüket: határárvidék kérdése jövőig függőben marad.

Javaslat a kolozsvári vivoda rendszabályai iránt.

1. A kolozsvári vivodában, mely a torna-vivoda-egyletnek külön osztályát képezi karddal és vitórral való vívás taníttatik és gyakoroltatik.
2. A vivodának csak fedhetlen egyének lehetnek tagjai.
3. A tagok bejegyeztetésükkor kötelesek a tanulni vagy gyakorolni kívánt vívásnemet kijelölni.
4. Ugyanazon időben, s a választott vívásban tanulási sikeres befejezte előtt mindkét nemű vívásban senki sem nyerhet oktatást.
5. 16 éven alóli ifjak csak vitórral vívásra jelentkezhetnek; 12 éven alóliak tanításra fel nem vételnek. Kívételnek a vivómester beleegyezésével lehet helye.
6. Beíratási díjul valamennyi tag 3 forintot; rendes évi díj fejében karddali vívásra jelentkezők 12 frtot, vitórral vívásra jelentkezők 24 frtot fizetnek. A beíratási díj belépéskor azonnal, a rendes díj havi részletekben előre fizetendő.
7. A tanév a folyó évi nov. 1-től a következő év nov. 1-ig tart.
8. Időközben belépők a belépéskor folyamatban levő egész félévre eső díjt fizetni kötelesek.
9. A díjfizetési kötelezettség minden tagra nézve a tanév végéig tart. A díjak Kolozsvárt az egyleti pénztárnoknak fizetendő.
10. Tanulók, egyetemi hallgatók, katonák és katonatisztek, kardvívásért a rendes tandíjnak csak felét fizetik.
11. Vívás naponta 4 óra folyamában taníttatik. A tanrend megállapítása a vivómesterre bízatik.
12. A tanulók a vivómester által tanosztályokba fognak soroztatni. A osztályokhoz a vivómester vezetőket nevezhet ki. Valamennyi tanuló köteles a számára kijelölendő időben pontosan megjelenni.
13. Szabad vívók csak a részükre fentartott időben gyakorolhatják magukat; máskor csak úgy, ha az által a tanulás folyama nem zavartatik.
- A szabad vívás szabályai külön tételnek kőzék, s azok mind az egyleti tagok, mind a vendégek által megtartandók.
14. Vendégek és nézők a vivoda helyiségeibe csak valamely torna-vivoda egyleti tag által vezethetnek be.
15. Vívni szándékozó idegenek a vivómesternek magukat bemutatni, s vívási szándékukat bejelenteni tartoznak.
16. A vieszközöket az egylet szolgáltatja. Azonban a tagok szabályszerű saját eszközöket tarthatnak és használhatnak. Az eszközök szabályszerű voltát a szakbizottság bírálja meg, e végből

TÁRCSA.

Arab jellemkép.

Maltzan báró után németből.

I.

Épen az angol — arab Aden városban tartozkodtam, midőn egyszer késő éjjel társaságból hazafelé ballagva, a nagyobb terek egyikén meglepetésemre kis népgyülekezetet találtam. Körülbelül hatvan férfi és ifju volt együtt, kik mindnyájan mystikus hallgatásba voltak merülve, melyet csak néha-néha tört meg titokteljes sugdosódás. E sugdosódás alkalmasint kapcsolatban állt, egy a szomszédos ház fedelén feltűnő sajátságos jelenéssel, melyre tiszteletteljesen mutattak időről időre a jelenlévők. A hold, utolsó negyedében lévén még nem jött fel, de a csillagos éj oly világos volt, hogy a földelen tisztán meg lehetett különböztetni egy magas fehérbe burkolt alakot, mely majd megállott, majd borzalom keltőleg körül suhant arccal mindig ég felé fordulva. Jobbjában tartott valamit, mi messziről pálcának látszott, baljában más tárgyat, mely háromszöghez hasonlított. Egy melletttem álló arab megmagyarázta nekem e titkot.

„Az a nagy bűvész, Hadszi Monker. Most idézi a csillagokat. A pálczával mely átlátszó, az ég mélyeibe lát, és a másik boszorkány eszköz pontosan tudatja vele azon csillagok állását, melyekre idézéseinél szüksége van.“

Ebből azt következtettem, hogy a „pálca“ távcső, és a „boszorkányi eszköz“ csillagátmérő kell hogy legyen. A férfi tehát csillagvizsgáló volt, és pedig alkalmasint csillagjós, mert a tudományos csillagászat az újabbkori arabok előtt csaknem ismeretlen. Még azok is, kik erről fogalommal bírnak csillagjósást szoktak üzni. Az arab megerősített e hiedelemben.

azok használat előtt bemutatóndók és vizsgálat alá bocsátandók.

17. Az egyleti vieszközöket a tagoknak a szolgáló oszja kis használat után ugyan ez szedi tőlük vissza.

18. A magán tulajdonhoz tartozó eszközöket a tulajdonos beleegyezése nélkül más nem használhatja.

19. Eltört kard és vitór árát azon tag. kinek kezében a törés történt, 24 óra alatt megfizetni köteles. A 10-ik pontban említett kedvezményesek a törésnek csak felét fizetik.

20. Fegyvertöréseket az eltörő tag az egyleti szolgálónak azonnal bejelenteni tartozik.

21. Tandíj- és törésdíj-hátralékokosok tanulástól és szabad vívástól elzárathatnak.

22. A tanítás tartama alatt a figyelmet hangos beszéd által vagy más módon zavarni tilos.

23. A vivóteremben dohányozni, szivarozni, főveget, felső ruhát, pálczát letenni, kutyát bevinni nem szabad.

24. A rend és fegyelem fenntartására első sorban a vivómester, továbbá a szakbizottsági tagok vannak hivatva.

25. A vivómester és szakbizottsági tagok rendeleteit és utasításait mindenki fellétlenül elfogadni és teljesíteni tartozik.

26. Az előbbi szabály ellen vétőket az ott említett közegek a vivoda helyiségéből azonnal elávolíttathatják.

27. Netáni panaszok bejegyzésére a titkári szobában könyv van kitéve, azonban csak név-aláírással ellátott panaszok vételnek figyelembe.

28. Testi sérelmek orvoslására az egyleti orvos segélyét bármelyik tag díjfizetési kötelezettség nélkül igénybe veheti.

29. A vivodai szolgálóval a működő tagok s vendégek nem rendelkezhetnek.

30. Az egylet a tagokkal vagy vendégekkel szemben ezek által letett tárgy elveszése vagy egyébkénti elkarosodásért felelősséggel nem tartozik.

31. Kilépett tagok vieszközöket s ruháikat 3 hó alatt elvitetni kötelesek, azon tul az egylet tulajdonaivá válnak.

32. Az egylet által rendezett kirándulásokban s diszvivásokban valamennyi tag jogosult és köteles részt venni.

33. Kirándulások- és diszvivásoknál a tagoknak egyenruhát kell viselniük.

34. A vivó egyenruha a tornász egyenruhától csak a jelvény által különbözik, mely ezüstből vagy más fejr érczből készült fejevédből, s az alatt keresztbe tett két kardból áll.

35. Vívásra alkalmas kitűnő igyekezetű, azonban szegény sorsu nyolcz ifju díjmentesen nyerend oktatást és pedig 2 vitór 6 kardvívásban.

Ezen ifjak a választmány által fognak kinevezetni, s az egyleti tagok minden jogaival birni fognak; a díjmentességet felszabadulások után is élvezik, azonban kötelesek lesznek szükség esetén, osztályvezetői s felügyelői teendőket végezni.

36. A vizsgák mgbírlására, a rend és fegyelem fenntartására, az oktatás ellenőrzésére a

„Hadszi Monker“ — mondá — Yemen legnagyobb csillagjósja. Minden arab, ki valami fontos dolgot akar véghezvinni, vagy pedig nevezetes eseményt vár, tanácsot kér tőle. Pontosan megtudja határozni az órát, midőn valaki egy vagy más cselekvényt kell hogy véghez vigyen, s azt, hogy ez vagy amaz esemény mikor történik. A jövőnek nincsenek előtte titkai. Jósatai mindig beteljesednek. Oh! ő nagy ember. Minden arab félt őt. Sőt maga az angol kormányzó sem teszen semmit tanácsa nélkül.“ (Ez utóbbi természetesen népszerű arab mese.)

Már rég elfeledém Hadszi Monkert, és az arab szavait, midőn egy személyes élelményem emlékeztetett arra. Az ország belsejébe akartam utazni, e célra több arab vezetőt vettem szolgálatomba. Az elutazásra kitűzött reggel előtt néhány nappal, ezek szobamba léptek és tudtomra adták, hogy addig semmi esetre nem mennek, míg „a kedvező vagy kedvezőtlen óra“ felől a nagy csillagjóstól felvilágosítást nem nyertek.

„Ez nálam nélkül is megtörténhetik“ — mondtam, de az arabok nem osztották véleményemet. Először is azért, mert a csillagjósok jobb fizetésre volt kilátása, ha magam is elmegyek, mert európainak a bennszülöttekkel szemben nem szabad fősvénynek lennie, másodsor pedig jelenlétem azért is kívánatosnak látszott, nehogy a nagy ember előtt hitetlen kételkedőként tűnjek fel, ki a kételkedőket nem állhatta, s csak a hívő előtt tárta föl az ég titkait. A varázslatokrn nem sokat adva attól tartottam, hogy a hocuspokusoknál, nehezen fogok komoly maradni. Mivel pedig a boszorkánymester nemcsak boszorkánymester, hanem nagy physognomikus s rögtön észreveszi, hogy az előtte álló nem jámbor hívő, hanem istentizlen gunyulódó, kélszeres okom volt tehát a tartózkodásra. De itt semmi sem használt. A vezetők kérésük megtagadása esetében, rögtön elhagynak s mások is épen

választmány által állandó szakbizottság neveztetik ki, melynek bírálatoknál a vivó mester is tagja.

A vizsgák érvényességére a vivómesteren kívül két szakbizottsági tag jelenléte igényeltetik.

37. Azon tag, ki a vivómester előterjesztésére a szakbizottság előtt letendő vizsga folytán szabad vívásra minősültnék nyilváníttatik, erről oklevelet nyer, melyért a bizottsági tagoknak egyenkint 1 frtot, az egylet pénztárába pedig 2 frtot fizetend. Azonban vitórnél egy évi, kardnál félévi gyakorlati idő lefolyta előtt ily vizsgára senki sem bocsáttathatik.

38. Azon egyén, ki mint okleveles szabad vivó ezen egyletben három, más intézetben legalább négy éven át magát a szabad vívásban folyvást gyakorolta, a vivómester vagy egy szakbizottsági tag ajánlata vivómesteri vizsgának is alávetheti magát, s erről oklevelet nyerhet, melyért a szakbizottsági tagoknak 5—5 frt, az egyleti pénztárába 10 frt díj fizetendő.

A szakbizottságnak jogában álland az egyleti pénztárába fizetendő vizsgálati díjakat egyes esetekben a fenn forgó körülmények tekintetbe vételével elengedni.

49. Ezen rendszabályok s az ezután kibocsátandó határozatok minden egyleti tagra és vengégre nézve kötelező erejűek.

40. Az ezen szabályok ellen vétő az egylet tagjai közül, illetőleg a viteremből kizártnak.

A torna-vivoda-egylet igazgató-választmányától.

Indokolás.

A fenebbi rendszabályok megállapításánál a következő irányelvek tartattak szem előtt.

A vivoda oly intézetnek tekintendő, mely nem csupán a vívásbani oktatásra, hanem a férfias önérték és lovagias jellem fejlesztésére és fenntartására is kiváltképen van hivatva. Ennélfogva kifogás alá eshető magaviseletű egyének — minthogy a vívás különben sem obligát tantárgy — a vivoda tagjai közé be nem léphetnek, s azok sorában meg nem türethetnek; mert kell, hogy azon vélemény szilárduljon meg, hogy a viterem a lovagi becsület csarnoka, s a vivoda tagjai a szeplőtlen férfinem mintaképei.

Az egyleti czélok bizonyos mérvű katonai rend és fegyelem nélkül el nem érhetők. A vivoda tagjait leginkább az ifjuság azon contingensé fogja képezni, mely az általános védkötelezettség elvénél fogva katonai szolgálatokra van és lesz hivatva; a fenforgó viszonyokból azt is következtetni lehet, hogy a vivoda tagjai közé számos katona s illetőleg katonatiszt fog belépni, ezek érdekében is kívánatos, hogy a rend és fegyelemre vonatkozó szabályok lehető legszigorubbak legyenek.

A díjak mérsékelt megállapítására lényegesen befolyt azon körülmény, hogy a vívás nem lévén kötelezett tantárgy, a magas díj-szabály sokakat elriasztana. A vitórbani oktatás díja magasabbra tetetett, mert az ebbeni kiképzés több időt és fáradságot igényel, s erre rendszerint vagyonszababb gyermekei szoktak jelentkezni. Az időközben belépőkre vonatkozó díjfizetési szabály szükséges, mert az elkesztetlen jelentkezőket rendszerint külön oktatásban kell részesíteni, s mert a tanrend érdekében alkalmazni kellett némi eszközt, mely által a

ily babonások lennének. Bele kellett nyugodnom sorsomba.

Egy szép estén, épen midőn a csillagok föl-tündeztek, érkezünk meg a csillagjós házához. Nem volt könnyű a bemenetelre engedélyt nyernünk. Kezeinket már véresre utóttuk az ajtón, midőn belül mozgást hallánk. Ez előbb csak tompa zúgásból állt, mintha kulya morgott volna. De e hangok tulajdonosa ember volt, még pedig egy vén, fekete rabszolganő. Csakhamar láthatóvá lőn a néger nő, ép olyan, milyent a könyvekben találunk leírva: lapos orr, vankos ajkak, gyapjuhaj, collos-sális termet, és csodavékony lábszárai. E jellegek között Adenben. Kizárólag a rabszolgák sajátja. A szabad feketék, kik itt élnek, többnyire nem negerek, hanem felső-aethiopiaiak, nemes vonásokkal és erőteljes, szép testalkattal. Rut néger-nőnk nyitány képen jónak láttá a csendzavarokat a szidalmak egész özönével fogadni. Ezt oly szópazarlással tevő, hogy más körülmények között, bizonyosan megbámulom beszélő tehetségét; de most sem idom, sem kedvem nem volt ehez. Miután pénzdarabot nyomtam kezébe, melyet előbb erővel kellett hatalmamba keritenem s megfognom (valami sajátságos, félvad tartózkodást mutatott) kissé megszédült. Sőt még annyira is ment, hogy minden további etikette elleni szavak mellőzésével, óhajunkat kérdezte.

„A csillagjósánál tanácsot akarunk kérni,“ feleltük.

E szavakra fekete Cerberusunk fürkészőleg vett szemügyre. A benyomás, mit kísérőnk tették reá, megletszött őt nyugtatni.

En a mennyire csak öltem kitelhetett, igyekeztem a legjámborabb arcot mutatni, oly hódolatteljesen néztem visszatámasztó arczára, jobban bármely színész se tehette volna; de mégis észrevette bennem a kétély ördögét s újra barátságatlanul kezdé viselni magát. Itt megint a borraivalnak kel-

taggá lenni kívánók a tanév elején való belépésre indíttasának.

Bizonyos számú tanulóknak díjmentesen leendő felvételét indokolja az, hogy igen gyakran anyagi helyzetük miatt a vívásban éppen az arra legtöbb hivatással bírók nem képezthetők magukat; továbbá az is tény, hogy a Kolozsvárt fennállott vivó intézetekben legnagyobb szorgalmat és előhaladást többnyire azok tanusítottak, kik díjmentességet élveztek: s mig ezáltal példányszerűségnek leendő ut nyitva, egyszersmind gondoskodva lesz oly egyénekre, kik bizonyos tekintetben az egyletnek s a vívásbani oktatás ügyének szolgálókat teendének.

Tapasztalati tény levén, hogy ifjainkban a vívás iránti hév és buzgóság idővel tankadni és ki-alunni szokott, a tagok beíratási-díj fizetésre és egyenruha készíttelésre valának kötelezendők; az egyenruha által a tagok nem csak szorosban az egylethez fűzetnek, de a testületi szellem is fejlesztetik, s a rend és fegyelemhez szokás gyakorlati módon előmozdítatik.

Minthogy a jó vívás alapját a gyakorlat folytonos és huzamos volta képezi, a vizsgára bocsátás hosszabb idő eltelésének feltételéhez való kö-tendő.

A szakbizottság kinevezését elkerülhetlenné teszi az, hogy a rend és fegyelem fenntartásában a vivómesternek támogatnia s az oktatásnak ellenőriztetnie kell; e teendőket pedig az igazgató választmány csak e végre megbízott szakférfiak által gyakorolhatja sikeresen.

Kulföldi hírek.

A strassburgi hivatalos lap hozza a feltűnő hirt, miszerint Vilmos császár végecsapást mér zabolátlankodó hűbéresére, ki nem akar észretérni. S nem kevesebbről lenne szó, mint hogy Roon német hadügyér utasítást vett, nyújtson be a birodalmi gyűlésnek egy törvényjavaslatot, melynek értelmében a porosz és bajor hadseregek tökéletesen egyesíttessenek.

„Tizenkét havi elnökösödés“ czim alatt legközelebb egy terjedelmes munka fog megjelenni Thierstől a szerző megnevezése nélkül ugyan, de — mondja a „Patrie“ — szelleme és nézetei, sőt még alakja is legott elárulják, minő részt vett a „consulatus és a császárság történeté“ nek szerzője e mű szerkesztésében. A könyv két részre fog oszlani; az első tényeket sorolja fel, míg a második az ez idő szerinti alkotmányos kérdések vitatásának lesz szentelve.

A bécsi börzén azon hír volt elterjedve, hogy Abdul-Aziz szultán megöriült. E hírek alapja kétségkívül a sultánnak részint újabban nyilvánosságra hozott életmódja s szokásai, részint Midhad pasa hírteleni megmagyarázatlan bukásában keresendő. Azon körülmény, hogy Khalil pasa a külügyi tárczát megtartja, a portának azon általunk már előbb jelzett elhatározásában találja magyarázatát, hogy a külügyi politikának egyelőre nem kíván más irányt adni.

lett segiténie. Ez legalább annyiban közelebb vitt a czélhoz, mennyiben most már megígérte, hogy utána néz, vajlon lehet-e Hadszi Monkerrel beszélni.

A néger nő eltűnt, és — nem jött vissza. Vártunk, vártunk. Hiába. Türelmetlenségünk arra vitt, hogy a nyitott folyósóban néhány lépett előre haladtunk. Minden ajtó a házban záratlannak látszott. Az egészen valami titokteljes borongott, kísérom legalább azt hitték. Reám egy kitömött krodil, vagy egy szeszen álló kigyó természetesen édes-keveset hatott. De az araboknál az effélék is, melyek nálunk minden kisvárosi muzeumban megvannak, oly roppant ritkaságok, hogy irtózáttal nézik s babonának magyarázzák. Hogy mindezek a csillagjósálással valami mystikus összeköttetésben vannak, ezt embereim erősen hitték.

Minthogy az asszonyt nem láttuk s türelmetlenségünk nőtőn nő, nem tudtuk megtartóztatni magunkat attól, hogy a néger nő által nyitva hagyott utat használva, lassankint de határozottan, a ház belsejébe előre nyomuljunk. Hirtelen felőrző sikolyt hallottunk. Azon irányfelé tekintettünk, honnan az hangzott. Ott is egy záratlan ajtó volt, melyet csak a szokásos függöny fedett. A sikoly ismétlődött. Ez egyszer szorosan mellettem. Önkénytelenül megemeltem kissé a függönyt, mely azon teremről elválasztott, honnan a kiáltás hallatszott, csak annyira, hogy egy kis nyílason keresztül észrevétlenül a szobába pillanthatassak. Csodálatos jelenés tárult fel szemem előtt. Egy nő, kinek arcát ugyan nem láttam, de a meztelen vállak tejségéről és üdőségéről következtetve, fiatalnak kellett lennie, arczczal föld felé, hosszan elnyulva fektűt a szobapadlaton. Előtte egy tisztelt parancsoló alak állott, hosszú fehér öltönyű aggastyán, ezüstös hegybe összefutó szakállal, jobbjában egy papírdarabot tartott. A néger nő a földön az ott fekvő nő mellett térdelt, és megkísérelte őt felemelni. De hasztalanul. Görcsösen fogódzott a padlatba. E

Egészen új berendezés

B O G D Á N I S T V Á N

divat-üzletében Kolozsvártt.

Hódolva a régtől óhajtott kíváncságnak, tisztelettel tudatom, hogy folyó évi **octobertől** rőffel való árulást kezdettem meg.

E rendszerrel nagy előnyt igyekeztem nyújtani t. cz. vásárlóimnak, miről a bevásárlásnál meggyőződhetni: bárkinek is módjában áll, ámitás nélkül kimondhatom, hogy csekély külömbiséggel ugyanazon összegért, egy kurta-sing helyett,

egy bécsi rőf adatik.

A minden időszakra, ugy a jelen őszi időnyre is már megérkeztek a legújabb és nagy választékú

női- és férfi-divatkelmék,

valamint üzletemhez tartozó minden kellékek, nagy mennyiségben és a legjutányosabb árakban szolgáltatnak ki.

Valamint eddig, ugy ezutánra is szíves pártolásukban megtartani fölkérvén, részemről a bizalmat ezután is főtőrekvésem leendő kiérdemelni.

B O G D Á N I S T V Á N, kereskedő.

(Nagypiacz, Wesselényi-ház, 166 sz.)

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek, a rendeléstől eltérő kelmék visszavétetnek.

Sz. 25,111—1872.

(594) 1—1

Hirdetmény

a bor és hus fogyasztási adó haszonbérletének árvezetéséről, Marosszéki Makfalva községére nézve.

Az árverés, mely az egyetlen, az az első és utolsó leendő, 1872 **november 11-én** d. e. 9 órakor, Parajdon az ottani m. k. pénzügyőrségi biztosság irodájában fog megtartatni.

Kikiáltási ár, a bornak és mustnak elhasználatától járó fogyasztási adóra

nézve . . . . . 90 frt.
a husnak elhasználatától . . . . . 160 frt.

összesen 250 frt.

Az árvezetésben részt venni kívánók kötelesek a kikiáltási ár tíz százötödét, mint bánatpénzt letenni.

Írásbeli ajánlatok elfogadtnak a m. k. pénzügyigazgatásnál Kolozsvártt 1872 **november 4-ig** vagy pedig a parajdi m. kir. pénzügyőrségi biztosságnál az árverés megkezdéséig.

Kolozsvártt, 1872 october 22-én.

A m. k. pénzügyigazgatóság.

(593)

2—3

Helyiség-változtatás.

Tisztelt üzletfeleink tudomására szolgáljon, hogy raktárunk, mátol fogva, a két sasutczában 4 sz. alatt Munk-féle ház mellett létezik.

Pest, 1872 october 22-én.

Singer és Neuirth.

Orvosság nélkül.

(531) 37—48

MELL- és TÜDŐ-

betegek természetes úton, még reményvesztett az orvosok által gyógyíthatatlannak nyilvánított esetekben is gyökeresen kigyógyulnak

orvosság nélkül.

A betegség részletes leírására bővebben felel levélben

J. H. Fickert, Dir. Berlin,
Wall-Strasse No. 23.

A levélhez 5 ft. o. é. melléklendő.

Orvosság nélkül.

(587)

2—3

Tisztelettel értesitem a t. cz. közönséget, hogy ezután az itteni légszusz-gyárban, szobák és konyhák fűtésére Coaks, mázsája 1 frt 20 kron lesz kapható. Ezen fűtésre minden kályhát berendezhetni, azonban az itteni vaskereskedésekben különféle Coaks-kályák kaphatók.

Kolozsvártt, october 20-án 1872.

Zimmermann H.

Demjén László

m. k. egyetemi könyvtárúsnál Kolozsvártt megjelent és általa minden könyvkereskedésben kapható:

Kolozsvár története.

Oklevéltárral. (1.) Ős-, ó- és középkor. (513. Kr. e. — 1540. Kr. u.)

Egy külön kötet világosító rajzokkal. (36 tábla.)

Irta Jakab Elek.

78—*

Ára 10 frt.

(327)

E minden tekintetben nagy, epochális munkát itt hosszasan dicsergetni és ajánlani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e munka kiadásával magának maradó emléket emelt. Siessen tehát e város értelmes t. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjeszteni, hogy a nagyszorgalmu és szaktudós íróba minél több kedvet öntsön e munka folytatására, melynek legérdekesebb része az utabbi története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3 részből álló első kötetet, az bizonyára érdeklél fogja lapozgatni és benne búvárkodni, s a folytatását minden áron megszerezze magának.

Szekely oklevéltár.

Kiadja a m. történelmi társulat kolozsvári bizottsága,

szerkesztette

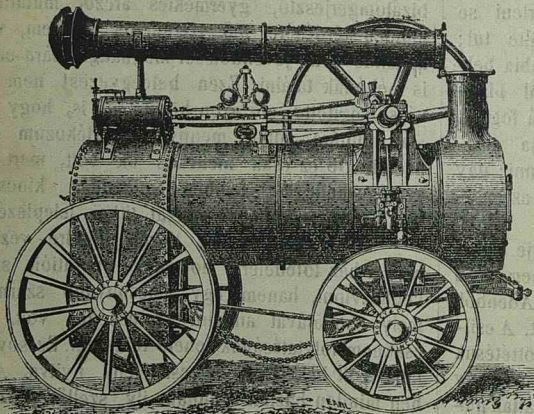
Szabó Károly.

I. kötet 1211 — 1519. 1872 Ára 2 forint.

GŐZCSÉPLÉSI FELHÍVÁS.

(582)

4—6

Alólitark egész tisztelettel tudomásra hozzák a nagyérdemű földbirtokos és haszonbérlo közönségnek, miszerint

hat gőzcséplő gépüket, melyek az országnak különböző helyeiben működnek,

a felvállalt munkák bevégezte után ha még valaki igénybe venni kíváná,

Erdélynek bármelyik részében cséplés végett átengedik,

szíveskedjék csépltetési szándékát alólitarkhoz mentől előbb megenni. Feltételeink előnyösök és nagyon kedvezők.

Kolozsvártt, october 7-én 1872.

Berei és Merza.

